

לא היו ארה הפגנות

חוקיות או בדתייחוקיות

אזא נסיון לשבור

את המישטר הדמוקרטי

הקנאים הקיצוניים של המחנה הדתי נקראו לא פעם, בפי העם, בשם "הקורזקים" של הקדושי-ברוך-הוא. השבוע נקשר לכינוי זה דימוי יהודי-עממי שני: זה של "הקוואק הנגזל", הקורזק הרודה ביהודים וגזול את רכושם. אך המעמד פנים כאילו גזולים אותו. **"נשים וילדים"**, תוך כמה ימים הצליחו אנשי גוש-אמונים, בעזרת כללי-התיקנות הכפופים להשפעת הימין, לתאר את התקפת הקנאים על סידרי-השילטון במדינה כהפגנה שקטה של בעלי-מצפון. שנפלה קורבן להשתוללות של מישטרה אכזרית, מפגנת ראשי "נשים וילדים". היה זה תכסיס תעמולתי גאוני, שבו ניצלו אויבי הדמוקרטיה את אחד מיסודות הדמוקרטיה.

במישטר הדמוקרטי, מובטחת זכות-ההפגנה. אמנם, זכות זו אינה מעוגנת בחוק הישראלי. אולם כל הגורמים בצמרת הישראלית משלמים לה לפחות מס-שפתיים. הפגנה דמוקרטית היא אסירה — או תהלוכה — של אורחים, לשם הבעת דיעה או מחאה באמצעים בלתי-אלים, ללא שיבוש סידרי-החיים.

בין שחרי-הדמוקרטיה קיימת הסכמה אילמת, שלפעמים מותר לעבור גבול זה. כאשר ציבורי-אורחים מאמין כי מצפונו מחייב אותו להפגין את דיעותיו בצורה דרמטית יותר, הוא נוקט לעיתים שיתוף-חריפות יותר, כגון חסימת עורקי-התחבורה.

אולם מוסכם, כי במקרים אלה חייבת המישטרה לפעול. בכוח מינימלי וסביר, כדי לפזר את ההפגנה ולעצור את משע-תחמיה. מי שנוקט דרך זה מקבל על עצמו את הסיכון הסביר להיפצע בפעולה הי-מישטרה. להיעצר ולעמוד למישט. מבר-חינה זו אין הבדל בין גברים ונשים, קשישים וצעירים.

אלה הם כללי המישחק, ובמישטר דמוקרטי מובנים כללים אלה לכל הצדדים. **הפגנת המישטר**. אולם מה שהתחולל השבוע בארץ, חורג מן הכללים ה-אלה. הפגנות אנטי-אמונים לא היו שקטות וחוקיות, ואפילו לא בתחום איי-החוקיות הנסבלת.

היה זה ניסיון מודע ומחושב לכפות בכוח את דעתה של תנועה פוליטית על המדינה כולה, עליידי מניעת פעולתה התקינה של הממשלה בכוח הורוץ.

בכל המקומות האלה הורמונה עליידי המפגינים התנקשות אלימה עם המישטרה, וזו היתה דרושה להם לדרמטאיזציה.

היה ברור לכל, ובעיקר למפגינים עצ-מם, כי זוהי רק התחלתה של פעולה, וכי הכוונה היא להגיע למהומות מרחיקות-לכת עוד יותר.

פעילות מסוג זה אינה בגדר זכות-ההפגנה המותרת או אף הנסבלת. אופי-הפעילות, יחד עם סיגנון ההתבטאות של המנהיגים ורוח המשתתפים, קירבו אותן למהומות-הרחוב שניהלו תנועות המהפכניות — קומוניסטים, נאצים ופאשיסטים — בארצות שונות כדי להפיל את המישט-ולכונן מישטר חדש.

קירבנות תמימים. משום כך, ניסי-יונם של המפגינים והחבריהם, להציג את עצמם כקורבנות תמימים של ברוטאליות מישטרית שלוחת-רסן, אינו רק מגוחך, הוא מסוכן.

יש לו מטרה פוליטית מחושבת: למנוע מן המישטרה לפעול נגדם ביעילות בי-פעם הבאה, לערער עוד יותר את הביטחון העצמי הלוקי של הממשל הקיים, ולפלוט את הדרך לפני מהומות נרחבות ואלמות עוד יותר בהמשך המאבק.

כפני כל מישטר דמוקרטי, העומד מול התקפה מחצת של כוחות אנטי-דמוקר-טיים, עומדת השאלה הגורלית: באילו אמי-צעים מותר להשתמש? תמיד טובעים האנטי-דמוקרטים לעצמם

הכנסת דחתה, בשעתו, הצעת-חוק של אורי אבנרי, שנועדה לעגן זכות זו בחוק, לקבוע קריטריונים ברורים לאותם מקרים שבהם זכאית המישטרה לאסור, למנוע או לפזר הפגנה.

מפגינה הרה חוסמת מעבר מזכרית מישטרה בירושלים, מכיסים נשים וילדים...

את הגנת הדמוקרטיה, בבואם לערער את הדמוקרטיה, תמיד מהססת הדמוקרטיה לאחוז באמצעים חריפים במלחמתה נגד אויבי הדמוקרטיה. אולם דמוקרטיה המהססת במצב כזה, גוזרת על עצמה די-קמות — כפי שלמד הגנסון ההיסטורי של הרפובליקה האיטל-קית והגרמנית.

אין לסבול אכזריות מישטרית לשמה. בכל מיקרה חייב הפיקוח על המישטרה להיות חמור, והטיפול בחריגים צריך להיות מהיר וגלוי. אך הגנת הדמוקרטיה עצמה צריכה להיות היעד המרכזי המכריע.

מדיניות

שברו את הכלים

ולא משחקים

הסכנה הנוראה

ביותר שצצה השבוע:

הפורים רוצים שלום!

בעיצומה של ההצגה הגדולה ביותר של ישראל, שהתחוללה השבוע סביב מסעי הנרי קיסינג'ר, איים שחקן מישיני לגנוב את ההצגה.

היה זה נשיא סוריה, האפו אסאד, ש-לדבריו מלוויי של הד"ר קיסינג'ר, הטיל השבוע את הפצצה המרעישת ביותר שאיזה שהוא מנהיג ערבי הטיל מעולם. אסאד, אמרו הכתבים, הודיע לקיסינג'ר כי סוריה מוכנה לקבל את הצעתה של ישראל לגבי המשך המגעים להסדר בין שתי המדינות. לא עוד הסדר חלקי או הסדר בניינים נוסף, אלא משאומתן על הסדר כולל.

אסאד גם הציג את העמדה הסורית בי-משאומתן כזה: נכונות לחתימת הסכם שלום עם ישראל, תמורת נסיגה מליאה של צה"ל מרמת-הגולן.

מצפין נפתחה הרעה, עוד בטרם התברר מה האמת בדיעות אלה, ואם אומנם אמר אסאד את מה שמייחסים לו, נוצרה פאניקה כללית בישראל, לרגע שכחו אנשי הימין וחסידיו המישטר, את חילוקי-הדעות והיריבויות ביניהם. אסאד הצליח לעשות מה שלא עשה קיסינג'ר: ללכד את כל חלקי המיסד כדי להתייצב מול הרעה שגפפתה מצפון: ההצעה לשלום תמורת שתיים.

היתה זו תוצאה שקשה היה לסלוח ל-אסאד: הוא הפך את כללי המישחק, כי עד כה היו כללי המישחק ברורים לכל איש בישראל: ממשלתי-ישראלי וגם האופוזיציה רוצים בשלום, הם עושים הכל למען השלום. אבל מוכנים להקריב הכל למען השלום — אבל כל זאת בתנאי שהערבים לא ירצו בשלום.

כאשר מנהיג ערבי העז להסתכן ולומר כי הוא מוכן לקבל את תפיסת ישראל לדון על הסדר כולל שיביא לחתימת הסכם שלום, היתה התגובה המיידית: "שברו את הכלים, ולא משחקים!"

לא רק מתנגדי הסדרים מהליכוד ועד המפד"ל התקוממו נגד הרעיון שהועלה בי-שמו של אסאד. אפילו דובריה הרשמיים של הממשלה יצאו נגדו בגלוי. "זה לא אקטואלי", הכריזו שרי-התחבורה גר יעקובי, "ההסדר היחיד עם סוריה הוא בחשבוני הוא הסדר שלום, אבל הצעת נשיא סוריה לעי-שות שלום עם ישראל על בסיס גבולות '67 אינה באה בחשבון."

ייתכן שאסאד כלל לא אמר מה שייחסו לו, וייתכן שלא התכוון כלל למה שאמר.

המשק

הקז שבאליה

46 מיליארד ל"י

יוזרמו לאוצר

תוך 3 שנים

האדם המאושר ביותר בישראל השבוע היה שרי-האוצר יהושע רבינוביץ, סיומו של המשאומתן להסדר עם מצרים לא פתר את בעיותיה המדיניות והבטחוניות של ישראל, אולם מבחינה כלכלית הוא היה בבחינת קרש הצלה כמעט אחרון, מנקודת המבט של אנשי האוצר.

תמורת נכונותה לוותורים תקבל ישראל מארצות-הברית במשך 3 השנים הקרובות סכום של כ-7.5 מיליארד דולאר — 46 מיליארד ל"י לפי שער הדולאר כיום. סכום זה עשוי לפתור את בעיות איוון התקציב הגרעוני.

אילו היתה ממשלתי-ישראל מתווה תוכנית לגיבול זרם כספים אדיר זה, לפיתוח והבי-ראת המשק, היה בו חיוב, אלא שאיש באוצר לא דאג אלא לסתימת החורים. כי-תוצאה מכך תחזור כלכלת המדינה תוך זמן קצר לשיגעון הודעי המלאכותי המסחינת שאיפיון אותה עד מילחמת יום-הכיפורים. מבחינה לאומית היה זה הקוץ שבאליית ההסדר: העשירים ינסיפו להתעשר, המגנ-נן יוסיף לבזבז ומחדש תיווצר הקרקע להתפשטות השחיתות והרחבת הפערים.

רפואה

הניצחון על הדם

בניסויים שנערכו ב"הרפתח"

ירושלים נמצאו תרופות

למחלות-דם ממאירות

"מוצע הישוארות בחיים במחלקה של-נו עלה פי-שלושה. אנו מצליחים להביא לפגוע ("רמיסיון") קרוב ל-80 אחוזים מהחולים שלנו. מתוך 30 חולים שקיבלו טיפול במזר (MER) נשאר אחד בחיים ארבע וחצי שנים, ואחרים נשאר במצב של הפוגה קרוב לשלוש שנים. עליידי הטיפולים בחומר זה השגנו תוצאות מעוררות מאד בטיפול בחולי לאוקמיה (סרטן-הדם)."

דברים אלה גילה בשבוע שעבר בסני-פרנציסקו פרופסור גבריאל איזק, מנהל המחלקה ההמאטולוגיה בבית-החולים הד-סה שבירושלים.

המזר אינו תרכיב-פלא. זהו חומר ש-הוצא מתמצית של חייילק שחפת (של בני-אדם), במקורה ייזורה תמצית זו כחיסון נגד שחפת, וכתשובה חיסונית לגבי חיידיקים אחרים.

הארבת החיים. ד"ר דויד וייס, מי-שהיה מחברי הצוות של מכון רוקפלר בניו-יורק, אשר גילה את המזר, ערך בבית-החולים הדסה בירושלים ניסויים בי-חומר זה, וגילה שהוא יעיל בהגברת הי-תנגדות לגידולים. המחקרים הקליניים לי-גבי השפעתו של החומר על בני-אדם שנפגעו במחלות-דם ממאירות, נערכו בי-בית-החולים הדסה בניצוחו של פרופסור איזק.

"המטרה בשימוש במזר" הסביר סטור ססור איזק, "היא קודם-כ-ל להגביר את היכולת האימונולוגית של החולה. כאשר אנו מבצעים זאת, יש ביכולתנו לחזק את ימיינו באופן ממש. נוסף לטיפול במזר נמצא כל חולה במישטר של תרופות המשתכלל ללא-הרף, אחראי להפוגה ומאריך את משך החיים."

24 מוסדות רפואיים ברחבי העולם קיב-לו את מזר לניסיון, אך הראשונים שהחלו להשתמש בו במעשה, הם חברי הצוות של פרופסור איזק בהדסה ירושלים.

מחלת-דם ממאירה אחרת, גם היא קטר-לנית, היא הקוליס-אנמיה. זוהי מחלה הי-מתגלה בקרב יוצאי כורדיסטן ותימן, וגם בין ערבים ישראלים. כמרוכן היא מור-פיעה בקרב הכושים האמריקאיים, תושבי מדינות באיוור היס-התיכון, המיורח-הרחוק ובעיקר תאילנד.

הפרופסור בעקבות האב, זוהי מחלה תורשתית שמקורה בלוקי כלשהו בתרכובת הראשית של הכדורית האדור-מות, היא מתבטאת בהאטה — או פיגור — בהתפתחות הגוף, בתוספת תופעות חמור-רות אחרות באיברים פנימיים, כגון הי-שחול.

30 ילדים הסובלים ממחלה קטלנית זו

פרופסור רחמייליבין

התרופה המוחצת

מקבלים כיום, בבית-החולים הדסה, טיפול בוויטמיני א. תוצאות של טיפול שנמשך שישה חודשים גילו התקדמות מעוררת. המחקר בריפוייה של מחלה זו נערך על-ידי הפרופסור אליעזר רחמייליבין (40).

בנו של פרופסור משה רחמייליבין, מי שי-נחשב כאחד מאבות הרפואה הישראלית המודרנית.

פרופסור רחמייליבין הצעיר, מהמחלקה ההמאטולוגית של הדסה ירושלים, הוא מחברו הצוות של פרופסור איזק, ותוא-ערך את המחקר בשיתוף עם עמיתיו לי-מחלקה, ד"ר אהרון פוליאק וד"ר יצחק כהנא. כן השתתפו במחקר רופאים מניר-זילנד, סן-פרנציסקו, קליפורניה ורומא.

"נתנו לילדים מנות גדולות של ויטמיני א, בצורה נוזלית, שהומונו במייוחד," גילה פרופסור רחמייליבין. "התוצאות מעור-דות, אך הטיפול והמחקר נמצאים עדיין בתהליך של התפתחות."

תרופה מיוחדת, בדמם של מרבית קורבנות המחלקה יש פחות 0.5 מילי-גרם ויטמיני א, ולאחרים מהם אין כלל ויטמיני א. בדם תקין, כמות הויטמיני א היא 0.5 מיליגרם עד מיליגרם אחד. הטיפול בוויטמיני א, מאריך, לדיברי-הפרופסור רחמייליבין, את הישוארות בי-חיים של הכדורית האדומות בדם. הוא טוען, לאור תוצאות המחקר הניסויים, כי ויטמיני א, הוא, ללא ספק, התרופה למחלת הקוליס-אנמיה — ודבריו אלה הם בבחינת סקופ עולמי.